

В. В. Козюк, О. В. Длугопольський, Ю. І. Гайда та ін. ; за ред. В. В. Козюка. - [2-ге вид., випр. і доп.]. - Тернопіль : Вектор, 2015. - 248 с.

2. Єріна А. М. Міжнародні рейтинги: статистичні аспекти обчислення та застосування. Частина 1. Індокси економічної свободи та глобальної конкурентоспроможності / А. М. Єріна // Статистика України. - 2016. - № 3. - С. 56-64.

КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ МІЖДЕРЖАВНИХ ЗІСТАВЛЕНЬ

Шульга Світлана Володимирівна

кандидат економічних наук,
доцент кафедри аудиту,

Національна академія статистики, обліку та аудиту;

Петраков Ярослав Валерійович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту,

Чернігівський національний технологічний університет,

старший експерт з питань секторальної політики,

Проект «АББОСІаіюМи», Міністерство культури України

Серед нових секторів економіки, які на глобальному рівні належать до майбутніх драйверів розвитку та процвітання, поміж ІТ та новими матеріалами чільне місце займають так звані «креативні індустрії». Цей феномен міжгалузевого співробітництва, що виник на початку 2000-х років разом з експансією ІТ та цифрових технологій, дозволяє по-іншому подивитися на майбутнє таких традиційних секторів економіки як освіта, наука та культура.

Культура як найуразливіша суспільно орієнтована та інституційно формувальна галузь під час економічних криз, протягом останніх 10 років перебуває у фазі критичного переосмислення своєї ролі та місця, де фактично виживає та намагається зберегти ті цінності - нематеріальні та матеріальні, - які у світі прийнято називати культурною спадщиною.

Україна у 2010 році приєдналася до Конвенції ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження 2005 року і взяла на себе зобов'язання щодо підтримки креативних індустрій, зокрема визнає необхідність інтеграції культури та креативних індустрій до переліку пріоритетних галузей політики в галузі розвитку на всіх рівнях з метою створення умов, сприятливих для сталого розвитку, і в цих рамках сприяє аспектам, пов'язаним з охороною та заохоченням розмаїття форм культурного самовираження [1]. Крім того, законом встановлено, що державна підтримка культурних і креативних індустрій має бути спрямована на досягнення цілей сталого розвитку і зменшення масштабів зубожіння, сприяння формуванню динамічного сектору культури. До пріоритетних напрямів державної підтримки культурних і креативних індустрій слід віднести:

а) зміцнення галузей культури через:

- створення та зміцнення потенціалу виробництва й поширення культури;
- сприяння доступу до глобального ринку й міжнародних мереж поширення для культурної діяльності та культурних товарів і послуг;
- створення умов для формування життєздатних місцевих і регіональних ринків;
- підтримку творчої діяльності та створення, наскільки це можливо, умов для міжнародної мобільності творчих працівників;
- заохочення взаємодії з представниками культури інших країн у галузі музичного й кінематографічного мистецтва;

б) створення потенціалу завдяки обміну інформацією, досвідом і спеціальними знаннями, а також підготовці людських ресурсів як у державному, так і в приватному секторах, що, серед іншого, стосуються стратегічного та управлінського потенціалу, розробки та реалізації політики, заохочення й поширення форм культурного самовираження, розвитку малих, середніх підприємств і мікропідприємств, застосування технологій, а також підвищення кваліфікації та передачі професійних навичок;

в) передачу технології та спеціальних знань і досвіду завдяки вживанню належних заходів для стимулювання, особливо у сфері галузей культури та культурного підприємництва;

г) забезпечення фінансової підтримки завдяки:

- функціонуванню Культурного фонду,
- наданню, де це доцільно, офіційної допомоги для розвитку, у тому числі грантової підтримки для стимулювання й підтримки творчої діяльності;
- використанню інших форм фінансової допомоги, як-от: позик під низький процент, субсидій та інших механізмів фінансування [1].

І першою проблемою, що виникає, є відсутність законодавчого закріплення понять «креативні індустрії» та «креативні професії». На нашу думку, креативні індустрії - це види економічної діяльності, продукти та послуги яких виникають внаслідок індивідуальної творчості, навичок та таланту, мають культурне / мистецьке / творче вираження (що проявляється, зокрема, через використання прав інтелектуальної власності) та потенціал до створення робочих місць і підвищення суспільного добробуту (в основу покладено визначення, яке використовується у Великій Британії [5]).

Однак навіть на рівні ЄС (Євростат) та ЮНЕСКО ще й досі не відпрацьовано консолідованої позиції, які саме види економічної діяльності можна вважати креативними. Так, ЮНЕСКО вважає креативні індустрії частиною культури, тимчасом як Євростат, починаючи з 2012 року, намагається методологічно виокремити креативні сектори в окрему міжгалузеву групу, що має потенціал до створення нових повноцінних ринків [2; 3]. Так, за методологією ЮНЕСКО, до креативних секторів відносять (коди КВЕД): ремесла (32.12), виробництво відеоігор (58.21, за Євростатом - це культурний сектор), реклама та маркетинг (70.21, 73.11), нові медіа (73.12), дизайн (74.10, за Євростатом - культурний сектор).

Водночас Євростат виходить з позиції, що є 100%-культурні сектори, а інші, пов'язані з творчістю, - вже є креативними. Відповідно, до культурних індустрій відносять: видання книг (58.11), видання газет (58.13), видання журналів і

періодичних видань (58.14), виробництво кіно- та відеофільмів, телевізійних програм, видання звукозаписів (59), діяльність у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення (60), діяльність інформаційних агентств (63.91), діяльність у сфері архітектури (71.11), спеціалізовану діяльність із дизайну (74.1), освіти у сфері культури (85.52), діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг (90), функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури (91).

Не менші дискусії точаться навколо визначення «креативні професії». Вважаємо, що креативні професії - це професії, продукти та послуги яких мають істотну частку культурного (мистецького) та/ або креативного вираження (зокрема, у формі прав інтелектуальної власності) безвідносно комерційної вартості, яку вони можуть мати (в основу покладено визначення, яке використовується у Великій Британії [5]).

За методологією ЮНЕСКО, до креативних професій відносять: бізнес-аналітик в індустріях програмної продукції (2135), програмісти та професіонали з удосконалення програмного забезпечення (2136), веб-дизайнери та професіонали з удосконалення контенту (2137), фотографи, оператори аудіо-візуального та звукозаписувального обладнання (3417), графічні дизайнери (3421), дизайнери продуктів, одягу та пов'язаних речей (3422) [4].

Водночас за Євростатом до креативних професій відносять: менеджери з реклами (1222); менеджери культурних установ, архівів, мистецьких галерей та музеїв (1349), менеджери в галузі спорту, відпочинку та культури (1431), бізнес-аналітик в індустріях програмної продукції (2135), програмісти та професіонали з удосконалення програмного забезпечення (2136), веб-дизайнери та професіонали з удосконалення контенту (2513), містопланувальники /архітектура (2164), вчителі (2310, 2320, 2330, 2341); дослідники в галузі культурної спадщини (2632, 2633); літературні та театральні агенти (3339), фотографи, оператори аудіо-візуального та звукозаписувального обладнання (3417), графічні дизайнери (3421), дизайнери продуктів, одягу та пов'язаних речей (3422), музейні та галерейні, тревел-гіди (5113), ремісники (7522) [3].

Наразі в Україні ця тема перебуває поза активною увагою ключових стейкхолдерів, а тому потребує активних громадських, науково-експертних та бізнес-консультацій. Адже чітке визначення переліку креативних індустрій та креативних професій впливатиме на конкретну групу потенційних реципієнтів державної допомоги, визначатиме подальшу динаміку формування нових ринків та посилення внутрішньої конкуренції. У зв'язку з цим існує об'єктивна потреба в поглиблених дослідженнях щодо методології статистичної класифікації креативних індустрій для України, а також відкритих і масштабних публічних консультаціях між наукою, бізнесом, владою та громадами.

Список використаних джерел

1. Конвенція ЮНЕСКО про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження 2005 року : ратифікована Законом України від 20.01.2010 р. № 1811-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/952_008/print1476941797105156

2. UNESCO Cultural Statistics Framework [Electronic source], - Available at : <http://www.uis.unesco.org/culture/Documents/framework-cultural-statistics-culture-2009-en.pdf>

3. Eurostat Cultural Statistics 2016 Edition [Electronic source]. - Available at : <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-04-15-737>

4. UNESCO Framework for cultural statistics domains [Electronic source]. - Available at : <http://www.uis.unesco.org/culture/Documents/framework-cultural-statistics-culture-2009-en.pdf>

5. Creative Industries Economic Estimates: Full Statistical Release', UK Department for Culture, Media and Sport, 2011 [Electronic source]. - Available at : <https://www.gov.uk/government/statistics/creative-industries-economic-estimates-december-2011>

СКЛАД ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ІНФРАСТРУКТУРИ У GCR 2017-2018 РОКАХ

Якушкіна Валентина Юрївна,

аспірант,

Національна академія статистики, обліку та аудиту;

заступник начальника відділу обробки даних

статистики виробництва та послуг,

Головне управління статистики у Миколаївській області

Протягом майже 40 років GCR використовується органами державного управління, керівниками підприємств та організацій, науковцями як інструмент, який допомагає отримати комплексну оцінку продуктивності економіки та її здатності забезпечити стійкий рівень добробуту. На думку авторів рейтингу, вони підбрали показники та сформували структуру, що дозволяє дослідити економіку країну в більшості її проявів.

У вересні 2017 року виданий новий випуск Global Competitiveness Report (GCR) 2017-2018, в якому Україна втратила 4 позиції порівняно з минулим роком і посіла 85 місце серед 137 країн світу [4]. Країна так і не повернулася до докризових позицій і з кожним роком займає все нижче місце. Виникає проблема вибору курсу, дії та рішень щодо змін, які стануть мультиплікатором для стабілізації всієї системи. Одним із напрямів проведення реформ для покращення загального стану є розвиток інфраструктури, що розглядається в GCR як одна із базових характеристик розвитку економіки.

Високорозвинена інфраструктура має велике значення для ефективного функціонування економіки, оскільки є важливим чинником, що визначає місце здійснення економічної діяльності, а також види діяльності або сектори, що можуть набути високого рівня розвитку. Так, високоякісна транспортна інфраструктура зменшує вплив відстаней між регіонами, чим забезпечується реальна інтеграція національного ринку та його зв'язок з ринками інших країн і